Kasvu ja vaikuttaminen -osasto 13.10.2022

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

HE 202/2022 vp

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta.

SAK kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu asiassa seuraavaa.

Korkovähennysrajoitussäännösten valmistelu poukkoilevaa

Alkuun on tuotava esiin muutama seikka koskien viimeaikaisia korkovähennysrajoitussäännösten muutoksia. Vuoden 2022 alusta tulivat voimaan HE 211/2021 vp:n mukaiset muutokset, missä tasevertailuun perustuvan poikkeuksen soveltamisedellytyksiä tiukennettiin tilanteissa, joissa merkittävän osuuden omistava taho on rahoittanut konsernia.

Nyt syksyllä 2022 korkovähennysrajoitussäännöksiä ollaan päivittämässä uudestaan. Tämä ei täytä hyvän lainvalmistelun kriteerejä. Huomionarvoista on, että nyt käsittelyssä olevat korjaustarpeet olivat tiedossa aikaisempaa esitystä tehtäessä:

Tämä hallituksen esitys ja ehdotettavat muutokset liittyvät tasevapautuksen osalta kiinteästi vuoden 2022 alusta voimaan tulleen muutoslain mukaisiin muutoksiin ja täydentävät niitä. Esitys perustuu HE 211/2021 vp:n toteamaan siitä, että edellisten muutosten tehokkuutta arvioidaan ja tarvittaessa annetaan täydentävä hallituksen esitys.

SAK toi jo aikaisemman korkovähennysrajoituksia koskevan lakihankkeen yhteydessä esiin, että luonnos ei toimi halutulla tavalla alikapitalisoinnin tilanteessa, jossa etuyhteyslainojen ja -korkojen määrä on huomattava.

Tarkoituksenmukaisin tapa edetä asian suhteen olisi ollut lykätä aikaisemman lakiesityksen voimaantuloa ja lisätä nyt käsittelyssä olevat muutokset kyseiseen esitykseen. Tämän seurauksena lainsäädäntöä ei olisi tarvinnut päivittää vuoden välein. Peräkkäiset muutokset korkovähennysrajoituksiin aiheuttavat tarpeetonta epävarmuutta olemassa olevaan verojärjestelmään.

Tahtotila olisi, että lainvalmistelua ei tehtäisi osissa ja poukkoillen, vaikka muutokset sinänsä olisivat tarpeellisia ja perusteltuja. Verojaoston tulisi lausunnossaan kiinnittää huomiota lainvalmisteluprosessiin ja todeta, että

nopeat peräkkäiset muutokset samoihin säännöksiin eivät ole prosessuaalisesta näkökulmasta toivottavia.

Korkovähennysrajoitussäännösten muutosten vaikutuksia seurattava

Esityksessä todetaan, että tasevapautuksen poistamista ei voi tämän esityksen yhteydessä pitää perusteltuna erityisesti, kun edellinen vapautussäännöksen soveltamisedellytyksiä koskenut muutos on vasta tullut voimaan. Onkin seurattava tarkkaan, miten käsillä oleva esitys ja tänä vuonna voimaan tulleet muutokset vaikuttavat tasevapautuksen käyttöön.

Huomionarvoisia ovat myös tuoreet korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut KHO 2021:123 ja KHO 2021:124, joiden vaikutusta verotuskäytäntöön on vielä liian aikaista arvioida.

Lopuksi todettakoon, että tasevapautuksen tarkoitus on mahdollistaa keskitetyn konsernirahoituksen käyttö. Tasevapautusta ei kuitenkaan voida pitää välttämättömänä verojärjestelmän osana, jotta tämä tavoite on mahdollista saavuttaa. Tasevapautukseen liittyy monia tulkintaongelmia, joihin käsillä oleva hallituksen esitys koettaa pureutua.

Keskitetyn konsernirahoituksen käytölle on olemassa myös liiketaloudellisia ja rahoitusteoreettisia perusteita. SAK:n näkemyksen mukaan on kuitenkin mahdollista luoda keskitetyn konsernirahoituksen mahdollistava malli, joka ei sisällä tasevapautusta. Verojaoston tulisi lausunnossaan tuoda esiin tahtotila sen selvittämiseksi, mikä on tasevapautuksen rooli verojärjestelmässämme.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry